

Zbor študentov VEKS

Foto: Bogo Cerin

zakaj sem proti prestopnim pogojem na drugo stopnjo VEKŠ

Po prvem veselju in navdušenju nad uvedbo druge stopnje na mariborski višji ekonomsko komercialni šoli je nemalo zatem kot bomba (predvsem za študente) udarila novica, da namerava šola predpisati kot pogoj za vpis na drugo stopnjo telega pogoje: študent, ki je dokončal prvo stopnjo, bi se lahko komaj po triletnem delovnem stažu v komercialnem oddelku delovne organizacije vpisal v tretji letnik, poleg tega pa bi moral imeti poprečno oceno vsaj 3 iz prvih dveh letnikov. Študenti VEKŠ so na nedavnem zboru študentov take pogoje soglasno in odločno zavrnil.

Skušal bom obrazložiti, zakaj so taki pogoji nesprejemljivi.

— Študent, ki se vpiše na VEKŠ z devetnajstim letom, bo lahko diplomiral v idealnih pogojih in z vračunano enoletno vojaško dobo, ko bo star 27 let. Računati pa moramo s tem, da jih velika večina ne bo dokončala študija prej kot v 28., 29. ali celo 30. letu. Poprečno bi torej trajal študij za študenta na visoki ekonomsko komercialni šoli v Mariboru okrog DEVET let (s triletno vmesno delovno dobo).

Sedanja stopnja gospodarskega razvoja po logičnih zakonih ekonomije teži za tem, da se vsak vloženi dinar čim večkrat in čim hitreje obrne ter vrne. Denar pa vlagamo tudi v stu-

dij in študenta in zato težimo za tem, da študent doštudira v čim krajšem času, s tem preneha trošiti družbeni dinar ter prične hkrati neposredno ustvarjati narodni dohodek. Vodstvo šole zagovarja uvedbo triletno delovne dobe kot pogoj za nadaljevanje študija z dejstvom, da mora biti diplomirani ekonomist podjetniške smeri (mikroekonomija) sposoben takoj za samostojno delovanje in sprejemanje poslovnih odločitev na službenem mestu. Ta trditev je povsem točna, vendar pa se pri tem ne gre sklicevati na tovrstne šole na zahodu, ki uvajajo študente v prakso v samem trajanju študija. Marko dipl. inž. Kos pravi v sestavku Izobrazba in narodna prihodnost, Naši razgledi, 10. V. 1969 (cit): »Doseči moramo (v Sloveniji — op. pis.), da bo prišel diplomant z univerze z 22 leti, kot so to dosegli v Veliki Britaniji, NDR, Japonski in ZDA in ne šele 4 leta pozneje (z vračunano vojaščino), kot je to danes pri nas...« (konec cit). Paradoksalno torej zveni, da bo lahko študent VEKŠ dokončal študij ne 4, temveč 6 ali 7 let kasneje, kot silijo sedanje družbene in gospodarske razmere.

Kot je razvidno iz zgoraj omenjenega sestavka Marka Kosa, je sedanja struktura izobrazencev med zaposlenimi porazna, porazna pa je tudi razmerje med zaposlenimi in študenti, torej glavnim tako imenovanim možganskim potencialom družbe. Ne bom navajal podatkov, ker jih lahko bralec dobi v omenjeni številki Naših razgledov ali v Statističnem godišnjaku za leto 1968. Naj povem samo to, da smo po številu visokokvalificiranih kadrov in študentov daleč pod jugoslovanskim in evropskim povprečjem. In namesto, da bi se na vse kriplje trudili, »proizvajati« čim hitreje in čim več visokokvalificiranih kadrov, gre VEKŠ prav v nasprotno smer.

— Problemi, ki sem jih nakazal zgoraj, so obče družbenega in gospodarskega pomena. Kaj pa študent kot oseba? Ne le kot proizvajalec, ampak človek. Kdo zagotavlja študentu, ki bo končal prvo stopnjo ter se zaposlil, nadaljevanje študija po triletnem delovnem stažu? Še posebej pa, če si je med tem ustva-

ril družino, ki jo mora vzdrževati. In takih kandidatov bo prav gotovo vsaj 80 odstotkov. Ali si naj tisti, ki se bo moral zanesti sam nase, odložiti ustvarjanje doma do okrog tridesetega leta. Ali naj postane VEKŠ šola direktorjev in ljudi z »zvezami«. Po temeljitem premisleku je ta verjetnost dokaj velika. Kajti iz dneva v dan se srečujemo s skoraj neverjetnimi korupcijami in špekulacijami (le nekatere velike je osvetlil novinar Vjesnika u srijedu Salih Zvizdić ter ostali družbeni kritiki). Jasno je, da je sposobnim v mnogih primerih zaprta pot do usposabljanja in napredka. Kot dokaz naj navedemo le strukturo študentov po socialnem poreklu, kjer najdemo le majhen odstotek študentov iz delavskih in kmečkih družin, dasiravno je med njimi ogromno nadarjenih ljudi. Če torej za te ljudi ne najdemo štipendij in drugih materialnih podpor, kako lahko pričakujemo, da bodo podjetja množično financirala tiste svoje uslužbence, ki bi želeli nadaljevati študij na drugi stopnji VEKŠ in ki bodo stali delovne organizacije mnogo več kot štipendisti. In še enkrat: kdo bo zagotovil pravilni kriterij. Žal se mnogi še vse premalo zavedajo potrebe po funkcionalizaciji družbe in taka družba potrebuje predvsem dobro osnovo v visokokvalificiranih kadrih. Tega pa se moramo nenehno zavedati in imeti pred očmi, ko se krčevito skušamo enakopravno vključiti v evropski prostor. In to bi morali imeti pred očmi tudi odgovorni na VEKŠ, saj je nategovanje študija le slab doprinos k tem težnjam.

— In še nekaj o ocenah. Vsekakor so ocene do neke mere pokazatelj sposobnosti in znanja slušatelja, ne moremo jih pa jemati kot absolutni pokazatelj. Kajti premnogi izobraženci z dobrimi študijskimi ocenami so v praksi zatajili oziroma niso pokazali tistega, kar smo od njih pričakovali in obratno. Zato menim, da so ocene kot selektivni kriterij le pavšalno in šablonsko izbrane.

Ni moj namen, da bi v tem sestavku solil pamet odgovornim na VEKŠ, temveč sem skušal na kratko osvetliti nekatera dejstva, ki govore proti takšnemu načinu organiziranja študija.

Braco Zavrnik

Katedra

LETNIK IX.
ŠT. 15
19. 5. 1969
MARIBOR

1968/4092

IV 284/8
10/10

aprilske študentske prireditve

Za nami so tradicionalne APRILSKE ŠTUDENTSKE PRIREDITVE. Seveda bi bilo mogoče napisati o njih veliko pohvalnih besed, ki zadevajo organizacijo in udeležbo. Povedati pa je treba tudi, da so sicer prej ostale popolnoma šablonske, takšne kakršnih smo navajeni vsa leta doslej. Ostale so torej prav zares tradicionalne v slabem pomenu besede. Če so se študenti na mariborskih višjih šolah odločili za drugačen princip delovanja in zlasti, če je tak princip sprejel kot svoj credo izvršni odbor mariborske študentske skupnosti, se nov način udeleževanja pač ni adekvatno izrazil.

V okviru aprilskih prireditev smo lahko videli odlične predstave študentov AGRFTV iz Ljubljane, J. P. Sartra Zapeta vrata, že malce dolgočasno in neizvirno risanje študentov PA po pločnikih, izredno uspel KUD Student in športna tekmovanja. Za študente so odpadli dve prireditvi, od katerih smo si kar največ obetali. To je bila predstava satiričnega kabareta KUD Student, ki je odpadla zaradi sporov med nastopajočimi in tribuna o vlogi KPS v uredništvu slovenske narodne bitosti, ki bi jo naj vodil Edvard Kardelj.

Foto: Bogo Čerin

V okviru aprilskih študentskih prireditev je bilo v Mariboru več športnih srečanj med študenti višjih šol. Prijavljene so bile samo moške ekipe, ker med dekletmi ni bilo zanimanja.

NEKAJ REZULTATOV:

Odbojka: 1. VEKS, 2. VTS, 1. VPS
 Namizni tenis: 1. VTS I, 2. VEKS, 1. VTS II
 Rokomet: 1. PA, 2. VTS, 3. VEKS
 Košarka: 1. VEKS, 2. VAS, 1. VTS

b. č.

katedra

LIST MARIBORSKIH ŠTUDENTOV IZDAJA ODBOR ZS MVZ

KATEDRO UREJA UREDNIŠKI ODBOR:
 OLGA CERIC, DRAGO JANČAR, IVO RUDOLF
 BRACO ZAVRNIK, JANEZ GUJI, BOGO CERIN (FOTOREPORTER)
 GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO JANČAR
 TEHNIČNI UREDNIK: MARJAN ZMAVC

SEKRETAR: FRANCE FILIPIC ml.
 UREDNIŠTVO IN UPRAVA: ŠTUDENTSKI DOM, OB PARKU 5 - TEL. 22 004 -
 CENA IZVODA 30 PAR (LETNA NAROČNINA 30 ND ZA USTANOVE
 IN PODJETJA 15 ND, ZIRO RAČUN 518-678-343
 NENAROČENIH SLIK IN ROKOPISOV NE VRAČAMO
 TISK: CP MARIBORSKI TISK

Skozi

p e r i skop

Jolka Milič je v Srečanjih objavila glosso, v kateri zahteva od Dimitrija Rupla naj jasno in odkrito pove, kdo je bil tisti, ki je najemal kredite, ki jih bo začel odplačevati leta 2010, kakor je Rupel zapisal v polemiki z podpisniki pisama Demokracija da, razkroj ne. Med drugim piše: »Tovariš Rupel, kdo si ti nečednoprebrisani možaki ali možače, ki iz narodove kože krojijo jermenčke in sandale? Na dan z imeni.« In dalje: »Skratka, tovariš Rupel... kdo je kdo? Kdo izmed podpisnikov Izjave sodi med tiste, ki naj bi najeli prosluli kredit? Nemara tovariš Robič? Matej Bor? Tone Svetina? France Bevk? Stojan Batič? Vladimir Lakovič? Ciril Kosmač? Božidar Jakac? Josip Vidmar? Mitja Mejak? Karel Grabeljšek? France Stiglic?«

Pravzaprav bi pa bilo res zanimivo slišati odgovor na vprašanje Jolke Milič.

Pred dnevi nas je s svojim obiskom počastil eden izmed urednikov Študentskega zbora iz Skopja. V pičlih tridesetih minutah nas je uspel poučiti, kako mora list poslovati, kako mora biti urejen arhiv, distribucija, tisk in podobne stvari. Kot kaže, je pri nas v primeri s skopskim študentskim listom, hudo klavirno. Morda res. Je pa razen te še ena razlika. Naš list dobiva na leto dodatnicij v milijonih toliko, da jih ni mogoče prešteti na prste rok, v Skopju pa je ta številka »malo« večja — okroglih dobrih starih 45 milijonov nekonvertibilnih dinarjev.

Končno se je nekdo le spomnil, da je razkril bleferstvo samozvanega pesnika, novinarja, slikarja, grafika kiparja in sploh Maria L. Vilharja (v Problemih št. 76). Škoda, da samo njega. Tudi v Mariboru imamo nekaj takih. V manjšem obsegu seveda, sicer pa nič manj samozvanih in »velikih«.

Pred časom je mož, ki ga zanima tudi kaj se dogaja v kulturnem življenju sosednjih republik hotel kupiti v trafiki zagrebški list Telegram, ki piše o teh stvareh. Pogovor s prodajalco je potekal takole:

Telegram, prosim!
 — Takih stvari pa tukaj ne prodajamo.
 — Telegram pa bi menda lahko imeli.
 — Vsega pa res ne moremo držati, telegram lahko dobite na pošti.

Zadruga študentov in dijakov Maribor razpisuje mesto

tajnika(ce)

za določen čas z nepopolnim delovnim časom.

POGOJ: absolvent(ka) VEKS ali VPS z znanjem strojepisja.

Edvard Kardelj nas je kljub vsem zagotovilom njegovega tajnika pustil na cedilu. Tako je žal javna tribuna, ki smo jo tako nestrpno pričakovali, odpadla. Nenadne Kardeljeve odločitve nikakor ne moremo razumeti. Vsa mariborska javnost se je pripravljala na Kardeljev obisk, kot na dogodek svoje vrste.

Če je Edvard Kardelj svoj obisk med mariborskimi študenti odlagal celo leto, pa bi morebiti lahko to zadevo odložil še na jesen????

Na VEKS so ustanovili kolegij profesorjev in študentov. To je vsekakor odločitev, ki jo pozdravljamo in pomeni velik korak naprej k uredništvu samoupravnih pravic in sodelovanja študentov v visokošolskem sistemu. Nikakor pa se ne moremo strinjati s tistimi odločitvami študentov, članov tega kolegija, ki ne upoštevajo interesov vseh študentov šole. Tako se je zgodilo, da so na prvi seji novopečenega kolegija izglasovali sklep, ki večini študentov, kakor nam je znano, nikakor ni bil povšeči. Po tem sklepu lahko študent, ki prvič uspešno ne opravi izpita, ta izpit ponavlja čez en mesec. Če ga tudi tokrat ne opravi, ga lahko dela po treh mesecih. Če mu tudi tokrat ne bo uspelo ima možnost delati ta izpit šele po šestih mesecih. Izpit pa je mogoče opravljati v tem zadnjem časovnem razmaku neomejenokrat. Študenti sprašujejo, kako so mogli njihovi kolegi glasovati za tak sklep (pozneje potrjen tudi na pedagoško-znanstvenem svetu šole), ko pa je jasno, da je očitno v nasprotju z študentskimi željami in interesi.

Naš dnevni tisk nam pa res daje obilno snovi za smeh in razvedrilo. Istega dne, ko smo v Katedri objavili sestavek Iva Rudolfa, ki omenja tudi neumna časnikarska poročila z obiskov predsednika Tita, smo lahko v Večeru brali cele dolge stolpce novice o Titovem lovu in sploh o tem, kako se je počutil v Mariboru. Le še njegovih jedilnikov in oblačil niso omenili, če so že hoteli biti dosledni.

Mariborski feljton je tokrat treba pohvaliti. Janez-Ujčič je napravil odlično reportažo o delavkah iz MTT, ki so matere-samohranilke. Sprašujemo pa se vendarle, kako da so sodelavce Katedre v vodstvu tovarne tako vztrajno prepričevali, naj ne gredo med delavce, Morda pa zato, ker vedo, da naš odnos ne bi bil socialno-sentimentalen, marveč družbeno kritičen. Pa se z zapiranjem vrat kaj reši?!

blišč in beda vladimira dedijera

Vladimir Dedijer je gotovo človek in mislec, ki je vreden vsega obudovanja. Tega je tudi v obilni meri danes na Slovenskem deležen. Razen redkih, ki mu pošiljajo grozilna pisma, ga kar vsi po vrsti kujemo v zvezde in mu že na zemlji pripravljamo nesmrtno slavo tudi zavoljo dobrega mnenja, ki ga ima o Slovencih. Ta Vladimir Dedijer, ki je

- sodeloval v Russelovem sodišču
- napisal Sarajevski atentat in veliko drugih dobrih zgodovinskih del
- napisal sijajne feljtone v Delu in jih objavil v knjigi pod naslovom Izgubljeni boj J. V. Stalina
- napisal knjigo o Titu
- daroval dvajset tisoč dolarjev za postojnsko gledališče
- pokazal J. P. Sartru našo lepo deželo
- dejal da je Kocbekova Listina eden najboljših memoarskih del v Evropi, ki so izšla po vojni
- in steril še ogromno podobnih stvari, zaradi katerih ga cenimo in ljubimo

pa nam nekaterim v zadnjem času že nekoliko preseda. Zlasti nam preseda, ker

- brez zadržkov hvali Mateja Bora
- ker se gre vrhovnega razzodnika v sporu med podpisniki pisma Demokracija da, razkroj ne in uredniki Tribune
- je napisal in objavil v Problemih strašansko slab didaktični tekst pod naslovom Razgovor s sinom Markom

Vladimir Dedijer skuša integrirati mišljenja in hotenja slovenskih intelektualcev tam, kjer je diferenciacija nujna, kjer je potrebno v imenu napredka in tiste poti, ki pelje slovensko družbo naprej, pogniti ločnico med okostenelim in preživelim na eni strani ter elastičnim in obetajočim na drugi. Saj je menda Vladimir Dedijer prebral, kaj je Matej Bor napisal v delu, kako je razgaljal svojo borčevsko-oblastniško mentaliteto. Poleg tega je to samo eden manj pomembnih vidikov slovenskega razkola, ki ga je bilo mogoče pač zaradi svoje agresivnosti najlaže ugledati v vsej njegovi luči. Takšen razkol seveda ni nujen, morda ga je ob večji dovzetnosti in zlasti ob zmožnosti presejanja polpreteklih načinov mišljenja mogoče kanalizirati, vendar to ni več vloga Vladimira Dedijera.

Niti v tem zapisu ni prostora, da bi o tem govoril. Ko pa gre za Probleme, bo nekdo prav zares moral tudi takšni veličini kot je Dedijer povedati, da nekateri kriteriji vendarle obstajajo. Naj ne bo tako nesebičen in naj ne pripoveduje vsem Slovencem, ki so se v osnovnih šolah učili o opijskih vojnah, o boksarski vstaji in podobnih stvareh, niti nam naj ne pripoveduje o svojem očetu, ki je bil geograf, o svojem sinu, šestnajstletnem mladincu in o svojih risarskih sposobnostih.

dj

olajševalne okoliščine

Pred nekaj tedni je bil pred okrožnim sodiščem v Mariboru obsojen na dve leti zapora zvezni poslanec Peter Vujec, ki je bil povzročitelj prometne nesreče, v kateri so izgubili življenje štirje ljudje. V obrazložitvi k sodbi pa je cenjeno sodišče zapisalo kot olajševalno okoliščino dejstvo, da je bil Peter Vujec dolga leta aktiven družbenopolitični delavec.

Kakšna logika?!

Kaj pa ima družbenopolitično delo opraviti pri vožnji z avtomobilom? Saj se menda tovariš Vujec ni skliceval na svoje družbenopolitično delo, ko je opravljal šoferski izpit.

Tudi uslužbencem Kreditne banke v Ljubljani, ki so neupravičeno porabili lepe milijončke, je sodišče upoštevalo kot olajševalno okoliščino njihovo sodelovanje v NOB.

Kako pa je sicer z neodvisnostjo sodišč, o katerem govori 3. člen temeljnega zakona o sodiščih splošne pristojnosti???

potemkinove vasi

Vesoljni Maribor šušlja o tem, da so v mestu in okolici ob obisku predsednika republike pohiteli z vrsto adaptacijskih del, ki bi naj menda na maršala Tita napravila kar najboljši vtis. Najznačilnejši

primer je popravilo ceste od Ptuja do Zlatoličja in na posameznih odsekih med Slovensko Bistrico in Konjicami. Tako imamo sedaj tisti del ceste, po kateri se je Tito peljal lepo zakrpan, preostali kos pa je še kar naprej kot zorana njiva, ki bi jo bilo treba samo še posejati. Kaj ni grdo, da našemu dragemu predsedniku tako zakrivamo resnico o nekaterih predelih »razvite« Slovenije? O. Č.

„polemičnost“ marjana tavčarja

Zal mi je zadnja številka goriške revije Srečanja prišla v roke nekoliko pozno in sem tako mogel s precejšnjo zamudo prebrati, kako je član uredništva te revije Marjan Tavčar zihal svoj gnev in žolč na tržaškega pisatelja Borisa Pahorja. V sestavku Slovenci tostran in onstran meje, v katerem avtor poroča o srečanju urednikov primorskih revij je o izjavljanju Borisa Pahorja zapisano tudi tole: »Bolj kot katerikoli od udeležencev je (Boris Pahor, op. D. J.) v svoj prispevek z vsiljivo vidnostjo vnesel »ideologiziranje«, ki je mnogim poslušalcem ustvarjala občutek, da je Pahor izrabil večer za kramarsko politično agitko za svojo revijo in idejno skupino.« Do tod vse v redu in prav. Bralec, ki ni prisostvoval razgovoru bi tem stavkom ne mogel oporekati, če Marjan Tavčar ne bi zapisal tudi, kja je Pahor govoril, torej kaj je bilo tisto zaradi česar njegovo izvajanje imenuje »kramarsko politično agitko«. Poglejmo:

1. »Etnična skupnost je obstajala že pred kapitalizmom in obstaja ter se celo krepi tudi v socializmu. Socializem se bo razvijal le, če ne bo ogrožal narodne bitnosti.

2. Internacionalizem koristi samo velikim državam, da lahko z njim uveljavljajo svojo voljo pri majhnih narodih. Malim narodom pa internacionalizem škodi, ker razkraja njihovo narodno samostojnost. Pri ohranjanju narodne neodvisnosti kot sredstvo tudi ne velja razredni boj.« In kako je Marjan Tavčar t o komentiral: »Pahor je torej tudi tokrat s samovšečno silovitostjo obnovil v žepni izdaji svoj zasebni ideološki koncept, ki ga zadnja leta tako vztrajno razprodaja skromnim kupcem.« Sledi še nekaj izvlečkov iz razprave in Pahorjevega govora, s tem pa je tudi za Marjana Tavčarja z Borisom Pahorjem opravljeno. Zgoraj navedene Pahorjeve misli poznamo, ker so jih objavili že Dialogi v obširnem razgovoru, slišati pa smo jih mogli tudi na javni tribuni o vprašanju narodne bitnosti zamejskih Slovencev.

Ne vemo sicer, s čim si je Boris Pahor zaslužil Tavčarjevo jezo. To lahko samo domnevamo, saj slednji niti z enim stavkom s Pahorjem ne polemizira. Zadovoljuje se z nekakšnimi splošnimi ugotovitvami, ki pa nam nikakor ne morejo zadostovati. Dobro namreč vemo, da je Boris Pahor z uspehom »prodal« svoj zasebni ideološki koncept bralcem Dialogov, ki so ga, kolikor mi je znano, z nekaterimi omejitvami (o SZDL npr.) lepo sprejeli. Nič manj hvaležni kupci niso bili poslušalci in omenjeni javni tribuni, ki so iste Pahorjeve misli, ki jih ima Marjan Tavčar tako v žlodcu sprejeli z dolgotrajnimi aplavzi. Tristo študentov na javni tribuni pa nikakor ni »skromno število kupcev«, kakor brez vsakega argumenta trdi Marjan Tavčar.

Domnevamo torej lahko, da sta obe točki Pahorjevega prepričanja tisto, kar se zdi Tavčarju tako samo po sebi zgovorno in nesprejemljivo, da z njima niti noče polemizirati. Enostavno ju zapiše, sedaj pa pogled, bralec, kakšne neumnosti ti kvasi ta Boris Pahor.

Povedati moram, da obe navedeni tezi z obema rokama podpisujem. In, da nisem edini, kajti dejstvo, da je etnična skupnost obstajala pred kapitalizmom itd., je dandanč že abeceda vsakega poznavanja sodobnega sveta in vzvodov, ki ga gibljejo. Ko gre za drugo točko, pa ne morem drugega, kakor da si dovolim opazko, da je Marjan Tavčar bodisi popolen nevednež, bodisi Pahorju podtika šovinizem. Kot na dlani je namreč jasno, kak internacionalizem ima Pahor v mislih. Saj nas Tavčar menda nima za tako naivne, da bi ne vedeli, kakšni so koncepti sovjetskega internacionalizma. O razrednem boju in njega vlogi ob potrjevanju ali izničevanju nacionalnosti bi se pa veljalo obširneje pogovarjati. Vendar na nivoju resnega razgovora, ki ga pa Marjan Tavčar po vsem, kar je zapisal sodeč, ne zmore.

Kako je s Pahorjevo »politikantsko strastjo« (zopet težka sodba) v tržaških razmerah ne vem, zato o tem ne bom pisal. Vidim pa, kako klavarno je s polemično strastjo Marjana Tavčarja. Zato sem o tem nekaj zapisal, če pa bo treba, bom več. Drago Jančar

dr. erik prunč »izziva«

V zadnjem času nam je mogoče pozorneje slediti kulturnemu in političnemu utripu Slovencev, ki živijo onkraj naših meja. To pa nam tudi omogoča, da smo bližje resnici o ideoloških in siceršnjih prepadih, ki razkrajajo slovenski zamejski živelj. Morda smo si bili že poprej na jasnem z nekakšnimi splošnimi ugotovitvami o tem razkroju, seveda pa je čisto drugače, če se z njim soočimo ob čisto konkretnih vprašanjih. To je zlasti boleče zavoljo tega, ker nenehno na vseh nivojih poudarjamo, da morajo biti nacionalni interesi pred ideološkimi, zlasti pa pred osebnimi ali grupaškimi spopadi. Za Koroško je zelo značilna sicer obrobná polemika, ki se odvija med Slovenskim vestnikom in Našim tednikom. Vestnik je našemu tedniku očital, da je zelo skop poročal o ljudstvu v Velenju, da je poročilo povzel kar iz Kleine Zeitung in, da se ljudje okrog Tednika očitno učijo zgodovine iz Zebotove knjige Slovenija včeraj, danes, jutri. (Nadaljevanje na 6. strani)

večna lovišča

Ob Stefančevi dramati Večna lovišča, si je pač potrebno najprej zastaviti vprašanje, kakšne ambicije je imel avtor, ko je tekst izročil občinstvu. Če je hotel izpovedovati kakšne globoke dileme sodobnega človeka, mu to pač še zdaleč ni uspelo. Če je želel, da bi bila njegova drama sporočilo o takšnih in drugačnih nesrazmerjih v naši družbi, je zopet udaril mimo, ali recimoraje »pod«, kajti o problemih, o katerih je govoril danes, čivkajo že vrabci na strehah, skupaj z učiteljstvom, ki ob odmorih v zbornicah ob kavici stresa svojo jezo nad majhno plačo v obliki takšnih zbadljivk, kakršne smo lahko poslušali v Večnih loviščih. Če mu je torej šlo za kakršenkoli angažma, bodisi »človeški« (v smislu opozarjanja na komolčarstvo, oportunitizem in kar je podobnih slabih lastnosti pri naših ljudeh) bodisi družbeni (kot kritika relacije kultura—družba, kultura—nogomet, itd.) je bil pa zopet nivo prehudo provincialno-marpurgerski.

Seveda je pa stvar čisto drugačna, če je skušal Stefanec doseči zgolj to, da bi se ljudje dobera nasmejali sebi in svojim napakam. Po salvah smeha v dvorani sodeč, mu je to popolnoma uspelo, kajti duhovitosti in iskrivosti mu ne manjka. Ponekod se je bilo mogoče nasmejati čisto »nekonvencionalnim« duhovitostim, ki se jih ne bi sramoval tudi kak sodoben dramatik. Kljub temu pa kaže, da se je avtor nagibal k prvi varianti, saj iz odra kar v slapovih lije didaktike, igralci se obračajo k občinstvu in ga karajo, da bo vsakega izmed v dvorani sedečih prej ali slej pobrala smrt, zategadelj je vsako komolčarstvo in leženje za položaji bedno zemeljsko pehanje za materialnim, torej nečloveškim in neduhovnim in tistim, kar ni vrednota. Z izjemo nekaterih je bila igra na zavidljivi ravni. Obupno je motil le Miloš Škerget, ki je igral sicer dobro, vendar govoril v tako strahoviti smariborščini, da se je ubogim ljubiteljem slovenske besede v dvorani moral dvigovati želodec.

Predstava je v vseh svojih razsežnostih natančen odsev mišljenjskih in življenjskih konceptov nekega sloja slovenskega naroda, ki nenehno govori o kulturi in kulturnem, čigar mentaliteta pa je v resnici takšna kot pri večini današnjih Slovencev, tj. obrtniško-pridobitniška. dj

Drago Jančar

za beograjski levi radikalizem ali za funkcionalizacijo?

(odlomek)

Kdor uporablja metode birokratskega in etatsističnega pritiska na področju gospodarstva, gotovo se bo zmožil iz svoje kože, kadar bo šlo za družbena, politična ali kulturna vprašanja. Zlasti zavoljo tega ne, ker se danes ta

področja med seboj prežemajo, ker živimo v družbi, ki sicer teži k specializaciji, nikakor pa ne more zaradi takšnega dejstva zapreti vrat svobodoljubnemu človekovemu duhu, ki ga zanimajo vse bistvene sfere njegove eksistence, ki pojmuje svoj položaj tukaj in danes na način soodvisnosti. Kar je pisec članka v londonskem The Economistu predvideval in napovedoval, lahko danes že ugotovljamo. »Po nekaterih proračunih zavzemajo v podjetjih deficitarni pogoni, notranji transport in ostanke primitivne organizacije iz birokratskega razdobja 40–50% skupne proizvodne moči v mnogih dobrih podjetjih. To je potemtakem tisti del, ki je zgolj fiktivna moč. Tukaj ni več abstraktnega delavskega razreda v njenem zgodovinskem pomenu, marveč konkretne skupine proizvajalcev in posameznikov. V večji meri kot kadarkoli doslej je v teh sorazmerno dobrih podjetjih v modi uporaba selekcije, proti razlikam v nagrajevanju med uspešnimi in neuspešnimi ekonomskimi enotami,« piše Neda Krmpotič v Vjesniku u srijedu, »šestim puljskim gostilničarjem so odvzeli dovoljenje za opravljanje zasebne obrti«, slišimo po radiu. Razlika med najboljši in najslabše stimuliranimi je pri nas ne glede na njihovo uspešnost 1:2,5. Na sestanku konference SZDL v Ljubljani so ugotovili, da je bilo v preteklem letu 300.000 privatnih proizvajalcev postavljeno v popolnoma negotov položaj.

Ti naključno zbrani podatki dajejo misliti ne samo ekonomistom, marveč vsakomur, ki je zavezan za razvoj naše družbe, ravno zavoljo relacije, ki sem jo zgoraj omenil (živimo na način soodvisnosti, zanimajo nas vsa področja, dasiravno stroko prepuščamo strokovnjakom). Namesto za ukinitve nelikvidnih in modernizacijo ter modernejšo organizacijo se torej v mnogih podjetjih odločajo za vzdrževanje obstoječih razmer, namesto za pospeševanje zasebne pobude in zdrave konkurence (gostilne, tovrnjaki) se zvezna skupščina odloča za zakone, ki takšno pobudo onemogočajo. Namesto za funkcionalizacijo se odločamo za preživele etatsistične recidive. Nivo stroke zopet podrejamu nivoju politike. Tukaj so konkretni dokazi. Na vsakem koraku.

Moč in popularnost junijskih parol gotovo izvira iz končnih, za pravi socializem in razvito družbo sicer sprejemljivih ciljev. Vsa načela o socialni enakosti, nacionalizaciji, zmanjševanju razlik med razvitimi in nerazvitimi pa se obrnejo na glavo, če jih postavimo v konkretna razmerja, v jugoslovanski prostor, v sorazmerno nerazvito družbo. Jugoslovanom lahko k vsakršni »enakosti« pripomore le strahovit birokratski aparat, etatizem, centralizem in kar je podobnih neblago zvenečih besed. Vprašanje pa je, če je egalizacija tudi pot k napredku. Slabiti močne, še ne pomeni krepiti slabih. Nasprotno. Naj nam tukaj pomaga kitajski pesnik Kban-tzu, katerega verze je postavil J. S. Schreiber za moto svojih knjigi Izizivanje Amerike: »Če daš nekemu ribo, ga boš nahranil enkrat, če ga boš naučil ribariti se bo lahko hranil celo življenje.« Omenjeni »cilji« junijskega gibanja torej zdaleč niso adekvatni trenutnim razmerjem, zlasti pa ne procesom, ki težijo k skrajni funkcionalizaciji, racionalizaciji, ki vodijo v preobrat k znanstveni revoluciji, ki vodijo od klasične družbe k moderni, od stopicanja na mestu h gibanju od regresa k progressu.

Oto Vilčnik

slovenska bitnost

(odlomek)

Aspekti druge industrijske revolucije pri nas in vprašanje obstoja nacionalne bitnosti. V uvodnem delu razmišljanja sem omenil svoje stališče do razmerja med pojmom poindustrijska družba in socializmom, vendar brez ozira na različna mnenja o tem razmerju, pa se moramo Slovenci zavedati, da je odločilne važnosti poznavanje zakonitosti druge industrijske revolucije in njenih socialnih ter političnih posledic zaradi ocenjevanja dogajanja v ožjem srednjem evropskem prostoru. Ustvariti moramo pogoje, da lahko predvidevamo potek določenih socialnih in kulturnih procesov pri naših sosedih, ki ne morejo ostati brez vpliva na stanje v slovenskem etničnem prostoru. Zgodovina je velikokrat izpričala, da moramo pazljivo spremljati spremembe pri naših sosedih in da lahko ima »nepazljivost« usodne posledice za naš nacionalni obstoj.

V okviru naše družbe se vrše procesi, ki bodo izmenjali lice družbe in ji nadalj nov izraz; omenil bi samo določene aspekte tega presnavljanja, ki pretresa našo etnično skupnost.

Urbanizacija je tisti aspekt, ki nam v kratkem, v teku dvajsetih let obeta v celoti spremeniti izgled naše sredine. Slovenska pokrajina se bo spremenila v povsem urbanizirano pokrajino, ki se po svojih značilnostih ne bo veliko ločila od srednjeevropskih industrijskih sredin. Obeta se nam življenje v standardizirani in tipizirani srednjeevropski urbani pokrajini brez lastnega individualnega pečata, kjer bo slovenski duh počasi zamiral kot posledica uspeš-

nega vzpona »človeka potrošnika«. To slikanje je črnogledno, vendar opozarja na resno nevarnost, ki grozi, ako ne bomo pravočasno ukrepali in si odgovorili kako je z izrazom ter manifestacijo nacionalne bitnosti v procesih druge industrijske revolucije. Ne smemo prikrivati dejstva, da se bodo verjetno razvile nove etnične skupnosti. Etnična skupnost bo razvila nova svojstva, ki bodo bila v skladu z novim stanjem. Ne moremo si dovoliti, da bi tok dogajanja prehitel in našel nepripravljene v obdobju, ko se družbeno dogajanje v določenih delih giblje v smeri postindustrijske družbe; mi še nimamo te možnosti, da bi jo tako kmalu dosegli, vsaj ne v teku tega stoletja, vendar to ne pomeni, da lahko pustimo dogajanje svoji poti. Naši problemi niso problemi družbe pred vrati postindustrijske epohe, so pa problemi družbe, ki bo v teku tega stoletja dosegla stanje napredne industrijske družbe, ki bo izpostavljena vrsti nevarnih čeri. Ineti moramo imeti pred očmi, da tisto skupino nacionalnih skupnosti, ki bodo dosegla postindustrijsko epoko sicer bomo izpadli iz svetla, kateremu za sedaj še pripadamo. Izpadanje iz »svetla« bi imelo tragične posledice za nacionalen obstoj.

(Pričujoča teksta sta odlomka iz razprav, ki bosta objavljena v junijski in julijski številki revije Dialogi. Vabimo bralce Katedre, da si ju v omenjeni reviji zavoljo njune aktualnosti preberejo.)

iskanje novih možnosti

Z MAJSKEGA FESTIVALA STUDENTSKIH GLEDALIŠČ V ZAGREBU

Za 23. MFSK naj bi bila značilna družbena kritičnost, angažiranost, morda še več, vendarjenje tako imenovanega političnega gledališča. Takoj po njegovi napovedali, to so upoštevali pri izboru del in delov, karali kot osnovno temo diskusije. V službeno konkurenco za skulpturo Jadro, je selektor izbral pet predstav. Med temi so bile tudi predstave, uvrščene z edinim namenu, da na odprti sceni dokažejo, kako se več ne sme dajti. Festival je bil zamišljen kot odmev na lansko študentsko gibanje in kot nadaljnja revolucionarna spodbuda, s čim da se ustvari trajna povezanost med gibanjem in sceno. Bodisi dogodki niso imeli zadosti vpliva, bodisi gledalci niso pripravljena slediti dogodkom, festival v tem pogledu ni uspel. V konkurenci je imela samo ena predstava neposredno zvezo z gibanjem, dve pa bolj ali manj posredno. Diskusije po predstavah niso dale ustreznega odziva na vprašanje, kakšna naj bo nadaljnja usmerjenost študentskih gledališč, kakšna je njihova perspektiva, vsem pa, kako naj zavza-

VINJETI: LAJČI PANDUR

mejo mesto, ki jim pripada. Antagonizem mišljenj, tez in dejanskega stanja je trenutno prehud, da bi iz tega lahko nastal nov koncept. Velik del igralcev čuti, da je njihova prva naloga ustvarjanje umetnosti, ne pa nekakšnih dnevnok aktualnih političnih gesel.

Organizacija je bila solidna z nekaterimi zapletmi, ki so pri taki masovnosti in občutljivosti posla skoraj nujni. Prvo predstavo v uradni konkurenci je dala Studentsko eksperimentalno gledališče iz Zagreba. Igrali so dramo Aleksandra Popovića »Druga vrata levo«. Po vseh poročilih bi naj bilo prav to delo ključno delo festivala, vzbuditi bi moralo bučne razprave, sprožati deljenje mnenj in morda še kaj drugega, skratka, pričakovali smo mnogo, nekaj je bilo, ogromno pa je manjkalo. Popović je zasnoval dramo na generacijskem konfliktu ter na konfliktu med infantilnostjo in odporom znotraj same mlajše generacije. Scena je grajena s skoraj negibnimi predstavniki-ma staršev ter divjo dinamiko otrok. Neprestano niha med recitalom in orgastičnim zborovskim tuljenjem. Dialogi morda niti niso toliko šibki, kot nepripriljivi. V delu mrlogi duhovitih domislek, obratov, predvsem pa aforizmov. Med obema skrajnostima mlade generacije, to je med infantilnostjo in gibanjem ni sorazmerja. Avtor je v prikazovanju prvega mnogo močnejši, subtilnejši in prepričljivejši. Drama ne sloni na generacijskem konfliktu, konfliktu samem, saj se možnost slehernih stikov, če že ne dialoga neprestano izključuje, temveč na receptivnosti glavnega junaka. Tantus Liliput neprestano išče kompromise, niha med hlapčevstvom in mrznjo, spostavlja in ruši razmerja, skratka, je edina miselna in nestereotipna oseba na odr. Razmere so zaostrene do skrajnosti, tako da že meje na karikiranje, igra je mestoma silno divja, skoraj že histerična. Med negacijo in afirmacijo ni nobenega razmerja, slednja je tako šibka, da skoraj ni opazna. Obe glavni figuri, lika očeta in matere sta docela stereotipna, brez sence notranje dinamike in kakršnekoli humanosti. Kljub vsemu je treba priznati, da je Popović izjemno zrel in uspešen avtor. Kar je dobrega, to je, da drama odpira nekatere povsem nove in neizrabljene možnosti male scene. Kje so te možnosti, kako bi jih bilo mogoče najbolje uporabiti, nas trenutno ne zanima. Dovolj je, če ugotovimo, da obstajajo. Delo se je na eni strani rešilo konformizma in banalnosti, pa žal na drugi strani zajadrilo v nepotrebni ekshibicionizmu. Igralci Studentskega eksperimentalnega gledališča iz Zagreba so se v celoti izkazali kot vigrana, dobra ekipa. S takim moštvom bi lahko naredili tudi neprimerno zahtevnejšo predstavo. Edina pomanjkljivost je bila nepripriljivost, ki pa verjetno bolj izvira iz dela samega kot iz amaterske ekipe. Predstava je bila razglašena za najboljšo, vendar je SEK Jadro zavrnil, z utemeljitvijo, da se s takim festivalom kot je sedaj ne strinja. To je bilo zelo pogumno in fear dejanje. SEK bi res potreboval dobršno mero samoprecenjevanja, da bi sprejel nagrado za predstavo, ki je v veliki meri bolj posiljenček, kot zdrav otrok.

Druga velika predstava festivala je bil Zmaj Evgenija Svareca. KUDS Branko Krstanović je z njim prikazal možnost študentskega popularnega gledališča. Po izjavi samih kreatorjev hočejo predstavo pokazati čim večjemu številu gledalcev, in to tako študentom kakor tudi preostlim ljudem. Tu ni teže na eksperimentu temveč na razumljivosti in dostopnosti. Delo sodi v železni repertoar malih scen. Prikazano je bilo močno skrajšano, vendar tako, da je obdržalo svoj humani značaj, pridobilo pa marsikaj veselega in originalnega. Osnovni moto: v vsakem človeku je treba ubiti zmaja, to je nehumanost, nagnjenost k trinoštvu na eni in hlapčevstvu na drugi strani, je v toliki meri večno aktualen, da bi vsako nasilno naprežanje in iskanje zveze z lanskimi dogodki lahko samo škodilo. Beograščani so izredno uigran in suptilen igralski team. S pantomimo jim je uspelo ustvariti pravilčno vzdruženje in hkrati prav to ironičirati in ovrednotiti iz drugega zornega kota. Niso si postavili prevelikih zahtev, hoteli so dati ljudsko predstavo, in to jim je nedvomno uspelo. Zirija je nagradila Dušana Nikaevića za vlogo »Lancelotta z utemeljitvijo, da jo je tolmačil tako, kot je za študentska gledališča primerno.

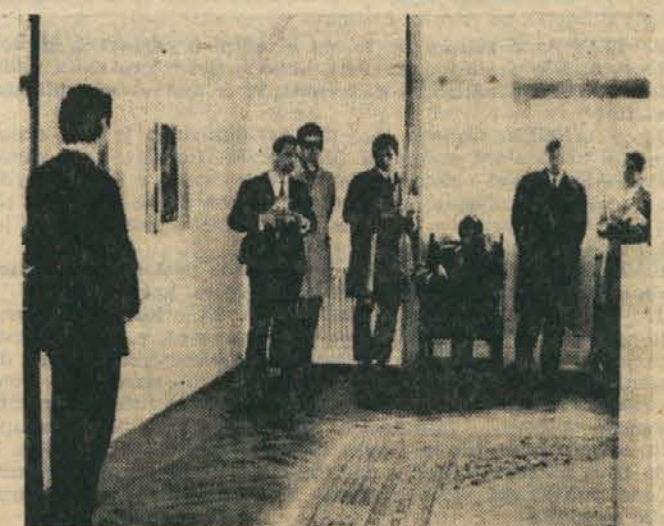
DADOV (Dramski atelje doma omladine Vračar) je podal Shisgalove Fragmente. Drama temelji na telesni igri in se kot taka močno razlikuje od ostalih festivalskih predstav. Je tipično ameriška in tipično individualna. Prvo bi skušal razložiti s tem, da avtor postavlja dogajanje, tu gre za izključno notranje dogajanje, v popolnoma ameriško okolje, več, lahko bi rekli v okolje ameriškega severozapada. Individualnost bi utemeljil s tem, da obravnava strogo osebne probleme, in to celo takrat, kadar prehod ne bi bil težak. Pri tej predstavi se ostreje kot pri vseh drugih postavlja vprašanje, zakaj prav tak tekst. Igrali so izredno doživeto in skladno. Sonja Rosič je prejela eno od dveh nagrad za najboljšo žensko vlogo, po mojem pa bi lahko podelili ekipi nagrado za kolektivno igro, ki sicer ni bila dodeljena.

Teatar levo OKUD Ivo Lola Ribar, Beograd, Antrobus: Tudi ti boš vzljubil svoj spermogram. Zabavna predstava, žal pa nič več kot to. Vse se suka okoli reveža, ki mu žena ne da, in doktorja, ki bi rad podr njegovo ženo. Angleški humor, ali bolje angleški dekadentni humor. Dramski eksperimentalni studio »Žilica Jovanović Spa-

nacs, Beograd, Cuangee: »Srečen izlet.« Nežna poezija taoizma. Izvedba kaj primerna, morda bi bilo potrebno to vsekakor zelo tujo snov nekoliko približati občinstvu. Pri tej predstavi je prvič prišlo do izbruhov nezainteresirane in pijane publike. Občinstvo je bilo na tem festivalu sploh problem zase. Pri najboljši volji nevem kako pride na festival, ki je kljub nonkoformizmu ne naelitnejše mesto za prikazovanje dosežkov, toliko sodre. Sam vrh netaktnosti je bil dosežen pri recitalu Miće Jelića-Grnovića v neslužbeni konkurenci. Poezijo davnega vzhoda je podajal z izrednim entuzijazmom in izpovedno močjo. Poskušali je restavrirati davna pojmovanja o erosu. Res je, mož slabo recitira, toda mar je to velik greh za amaterja. KUD »Slobodan Princip Seljos« iz Sarajeva je v neuradni konkurenci zaigral delo Alije Halizovića: Sta je to tu. Zanimivo delo, samo brez tempa. Vsekakor bi bolj sodilo v uradno konkurenco kot skrajno naivno, tako tekstovno kot režijsko in igralsko delo Igorja Mrduljaša: »Eppur si muove« iz Reke. Delo je skupek parol, protestov, literarnih del in mišljenj naših in tujih študentov o lanskih nemirih. Ideja morda ni slaba, toda izvedba je bila porazna. Festival je zaključila predstava Studentskega satiričnega teatra iz Zagreba, »Oraci, vrnite se k oranju«. Standardna kabaretska predstava, morda bi bila boljše, če se ne bi toliko trudila s političnim, temveč bi prešla na zabavni žanr. Ena izmed njihovih igralci, Edita Lipovšek, je prejela nagrado za žensko vlogo.

Osebnii vtis o festivalu je, naj puste politiko za vsako ceno in se bolj zavzamejo za umetnost. Ivo Rudolf

Z otvoritve razstave.

Foto: B. Cerin

V okviru študentskih aprilskih prireditev je pripravil KUD Student razstavo likovnih del v Rotovžu. Zaenkrat so razstavljali samo študenti FA, je pa likovna sekcija odprta in žele te pričakujejo vključitev drugih študentov, ki se s tem ukvarjajo.

Najmanj kar lahko rečemo o razstavi je to, da so bila dela tehnično dobra, v mnogočem pa razstavljavci presegaajo okvire same šolske usmeritve. Omenil bi samo lepo uspele in izrazno močne groteskne podobe. Iz dobre množice izstopata Marjan Jelenc in Jadrin Kotnik z več ambicije, pa tudi bolj izdelanim izrazom, čeprav bi nekaterim drugim lahko pripisali subtilnejšo in bolj doživeto izraznost. Ne bi hotel stresati svojih laičnih modrosti, sicer pa so likovna dela zato, da jih vidimo, in ne, da o njih filozofiramo. Razstava me je prepričala, da imamo v Mariboru močno in izdelano mlajšo likovno ekipo. Žal Katedra nima primerne prostora za objavljanje likovnih del, res pa je, da bi lahko v tem pogledu storili več kot smo.

Ivo Rudolf

»še vedno sem samo študent«

To so besede Janeza Svajncerja, poslanca kulturno prosvetnega zbora republiške skupščine in hkrati predsednika izvršnega odbora študentske skupnosti MVZ ter študenta drugega letnika višje pravne šole v Mariboru. Na minulih volitvah so mu volilci zaupali mandat v republiški skupščini, in tako je Janez postal trenutno naš najmlajši poslanec. Njegova izvolitev je še bolj presenetljiva, če vemo, da je edini študent, ki mu je bila pri nas kdajkoli zaupana tako pomembna in obenem odgovorna funkcija. Janez je kot predsednik izvršnega odbora SS posredno prisoten v študentskem življenju, zato je prav, da ga predstavimo še kot poslanca.

KATEDRA: V današnji številki povzemamo sestavek Rastka Močnika (glej spodaj, op. p.). Kako si razlagaš, da si edini študentski kandidat, ki so ga izvolili v enega zborov delovnih skupnosti. Mar to pomeni, da so mariborske predstavnike in politične strukture bolj dovzetne za novo in mlado, ali pa je vzrok kje drugje?

J. SVAJNCER: Verjetno je več vzrokov. Toda v Mariboru se nikjer ne pojavlja vprašanje sodelovanja študentov v samoupravnih organih šole ali združenja. Za kar se ljubljanski študentje borijo, je v Mariboru dejstvo, ki ga sporazumno sprejemajo študentje in profesorji. So tudi krogi, pri katerih naletimo včasih na odpor, toda sodelovanje s komitejem ZK MVZ ali občinsko skupščino je vedno rodilo sadove.

KATEDRA: Pravkar si se vrnil iz prvega zasedanja skupščine, na katerem si dal tudi svoj prvi poslanski glas. Povej nam nekaj svojih vtisov o volitvah izvršnih organov republiške skupščine?

J. SVAJNCER: Minulo zasedanje je bil pravzaprav le navidezen uvod v delo nove republiške skupščine. Volitve vodilnih ljudi so eden izmed najpomembnejših aktov vsakega naroda. Ponovna izvolitev voditeljev je dokaz, da je stari republiški izvršni svet naletel s svojo dosedanjo politiko na odobravajoč odziv med širšimi množicami. Kakšnih posebnih vtisov, razen morda tega, da bi se dvodnevno delo dalo posredovati malo bolj strnjeno, pa zaenkrat nimam.

KATEDRA: Z ozirom na to, da si edini predstavnik študentov v skupščini, bi bilo zanimivo izvedeti, kako si našel kontakt z volilci in kakšna je bila tvoja predvolilna dejavnost, ki je nedvomno vplivala na tvojo izvolitev?

J. SVAJNCER: Osnova mojemu kandidiranju je bila dosedanja dejavnost v študentski skupnosti. Mariborski študentje so v zadnjem času postali eden izmed važnejših faktorjev ne samo v lokalnem, temveč tudi v slovenskem družbeno političnem prostoru. Sama oseba pri tem ne pomeni veliko v primerjavi z aktivnostjo študentske skupnosti, ki je na vsak način največ pripomogla k moji izvolitvi.

KATEDRA: Za kakšne cilje se boš kot poslanec kulturno prosvetnega zbora zavzemal in kakšne ideje boš podpiral kot študent?

J. SVAJNCER: Odgovor je zelo težak. Delo kulturno prosvetnega zbora je precej obširno saj vključuje tako vprašanje s splošno družbenega področja, kot tudi vprašanja materialne problematike. Mislim, da je to za poslanca zelo obširen krog dela. Moje delo bo narekovalo trenutni položaj, vsekakor pa se bom kot študent zavzemal za interese mariborske in slovenske študentske populacije. Soudeležen bom tudi v skupščinskem delu, ki se neposredno ne dotika kulturno prosvetne tematike. Lahko rečem, da bom na tem področju dosledno zastopal interese kulturnega in družbeno političnega samoodločanja slovenske družbe v okviru jugoslovanske skupnosti.

KATEDRA: Oddaljima se nekoliko od problemov, ki se nanašajo na skupščinsko življenje. Veliko je že bilo napisanega o tako imenovanem problemu provincializma na relaciji recimo Ljubljana—Maribor ali Beograd—Ljubljana. Kaj misliš o tem?

J. SVAJNCER: V duhovnem smislu provincializma ni. Ustvarjamo ga sami s tem, da o tem govorimo. Ni nujno, da je vse najbolje v Ljubljani. Res pa je, da preveč narodnega dohodka ostane v republiški metropoli, manj pa ga dobijo predeli, ki bi ga nujno potrebovali. Zaradi te, po mojem mnenju nepravilne delitve denarja, se je v določenih krogih pojavilo prepričanje, da je možnost ustvarjanja in preživljanja dana samo v Ljubljani. Mislim pa, da je nekaj najbolj neumnega, da hodimo recimo Mariborčani prati umazano perilo drugam. Sicer pa se spori med javnimi delavci, še posebej med kulturniki, pojavljajo v vsaki ustvarjalni sredini. V jugoslovanski skupnosti enakopravno vezanih narodov o provincializmu ne more biti govora. Dejstvo je, da je zgodovinski razvoj ustvaril za vsakega naroda skupnost povsem specifične kulturne in družbene značilnosti. Beograd je sicer upravno središče naše federacije, ni pa zaradi tega v določenih pogledih nič druga kot mesto enakopravne sosednje republike. Nekateri pozabljajo, da je Jugoslavija zveza enakopravnih narodov in držav. Prijateljsko sožitje in enakopravnost narodov se ne bo poglobljala samo s pomočjo in razvijanjem nerazvitih predelov Jugoslavije, temveč tudi s skrbjo za večjo rast dobesedno nerazvitih predelov tako imenovanih razvitih republik. Ustavitev razvoja »razvitih« ni temelj za enakopravno razvito jugoslovansko skupnost.

KATEDRA: Že prej si omenil, da se tvoje delo v skupščini ne bo nanašalo izključno na probleme študentov, temveč tudi na stvari, ki se tičejo širšega kroga volilcev. Kako boš našel stik z volilci »ne-študenti«?

J. SVAJNCER: Najbolj neposreden stik je seveda moje delo. Sam bom vsekakor poskušal najti čimveč neposrednih stikov s sredino, ki jo zastopam. Povezanost z volilci pa ni odvisna samo od mene. Težko je govoriti o zadevah, s katerimi nisi seznanjen s strani volilcev. Vabila na razna srečanja in posvete z njimi, pa me bodo vedno našla v pisarni študentske skupnosti ali pa po telefonu doma.

KATEDRA: Opravljaš dve zelo pomembni funkciji poleg tega pa si še študent. Ali ti koordiniranje vseh teh stvari povzroča težave?

J. SVAJNCER: Vsekakor. Nedvomno se mi vsesкупaj pozna pri študiju. Ne samo, da ne morem redno obiskovati predavanj, moram ob prostem času, ko se drugi lahko učijo, sedeti na raznih sestankih. Po drugi strani pa sem kot predsednik študentske skupnosti neposredno vezan na študentsko sredino in na njene probleme, ki mi bodo služili kot osnova za delo v skupščini.

KATEDRA: Ali se boš zaradi vseh teh »zvenceh naslovov« in tega kar ti prinašajo tudi v materialnem pogledu počutil, če lahko tako preciziram vprašanje, manj študent kot do sedaj?

J. SVAJNCER: V kratkem povem: Ne! Tu ne gledam le na lepo zvence naslove temveč na naloge, ki so vsaki dan pred menoj. S težavami se srečujem neglede na to ali sem študent, poslanec ali predsednik. Delo je vsako pomembno in se ga nameravam lotiti z vso resnostjo. Navsezadnje so vsi ti naslovi nekaj bolj ali manj začasnega. O kakšnih materialnih koristih ni govora, saj poslanski pavšal, to je 250 din mesečno, ne more postaviti na glavo mojega proračuna. Po drugi strani je o kakšnih privilegijih oziroma ugodnostih zelo težko govoriti. Poleg tega, da mi izvenšolska dejavnost vzame precej časa, moram razumljivo, opravljati vse šolske obveznosti kot drugi. Človek s takimi funkcijami res pridobi na popularnosti, žal pa ne vedno v pozitivnem smislu. Vsem se nikoli ne da ustreči. Včasih neprijetno vzušje ustvarja tudi neresna kritika, ki je v marsikaterem pogledu osnova nevoščljivosti. Ljudje vidijo preveč časti za temi naslovi, premalo pa se zavedajo dela in težav, ki se za njimi skrivajo.

Jože Jagodnik

študentski neuspeh

Na volitvah za zbor delovnih skupnosti republiške skupščine je kandidiralo šest študentov, ki jih je v kampanji podpirala študentska organizacija, in noben ni bil izvoljen. Neuspeh je presenetljiv, saj so študentom, ki jih vsaj del uradne družbe ima za nevarne, marsikaj obljubljal, po drugi strani pa so se jugoslovanski študenti po juniju deklarativno odločili za normalne poti samoupravne demokracije. Študenti in njihova organizacija si že skoraj leto dni prizadevajo, da bi prodrli v normalne demokratične kanale te družbe; uradna družba pa, ki je takrat, ko so bili študenti na ulicah, te kanale nenavadno vneto ponujala, se zdaj, ko je nevarnost mimo, pozabljivo zapira sama vase.

Toda če odštejemo junijski upor, ki je kljub vsem pomanjkljivostim ta hip vendarle edini (in vse šibkejši) argument v študentskih rokah, je docela razumljivo, da so študenti na demokratičnih volitvah pogoreli. Prvi razlog: študenti so družbena in politična manjšina, zato so pota predstavnike demokracije zanje neprimerna. Drugi razlog: študentsko gibanje kot enotna politična moč je iluzija. To so dobro vedeli tudi ljubljanski (in za njimi vsi slovenski) študenti, ko so svojo organizacijo spremenili v formalni politični okvir in podlago za številne in različne študentske spodbude.

Volilni neuspeh je taktična politična izkušnja. Študentska gibanja bodo zdaj nemara znala poiskati primernejših poti. Iskati pa bo treba bržčas zunaj predstavnških kanalov, predvsem pa bo treba iskati realne socialne zaveznike v drugih družbenih slojih. Kot družbena dvoživka bodo imeli študenti pri tem iskanju zaveznikov velike težave. Toda prebijanje lastnega družbenega statusa lahko vsaj napredno manjšino pripelje na pozicije piroletarata.

(Rastko Močnik, Naši razgledi)

dr. erik prunč »izziva«

(Nadaljevanje s 3. strani)

Tednik seveda ni ostal dolžan in je udarec v enaki meri vrnil. Med drugim so v sestavku »Vestnikova« kosmata vest zapisali, da so o proslavi v Velenju poročali sicer skopo, zato pa objektivno, da bi bilo dobro, ko bi Vestnik sam pometal pred svojim pragom, kajti v listu baje mrgoli napadov na Narodni svet in da se konec koncev tudi ZSO, ki nenehno ponavlja misel »opustimo malenkostne prepire«, spušča v netaktno političantsko mešetarjenje (cit.: Opozarjamo na to, da si je dovolil biti predstavnik ZSO oziroma SPZ v Pliberku mnenja, da je bilo izzivanje z Martinom Krpanom odveč, da naj dr. Prunč nikar ne izziva s svojimi predavanji. S tem se je omenjeni predstavnik postavil popolnoma na stran Karntner Heimatdiensta!).

Takšni očitki z obeh strani, mi kot nepristranskemu opazovalcu povedo pač dovolj o sami naravi »idejnih razlik« na Koroškem in o političnem (beri: voditeljskem) trenju na Koroškem. V tem primeru sicer nagibam k mnenju Našega tednika, ki se ne opira na nekakšne splošne ugotovitve o »žebotovstvu«, marveč govori o čisto konkretnih primerih o odnosih in razmerjih, ki so zdaj in tukaj. Seveda nimam namena soliti pameti mnogim pametnejšim ljudem na Koroškem. Hočem jim povedati le to, da nas, zlasti mlade, ne zanimajo toliko niti ki vodijo iz polpreteklega zgodovine k sedanjemu stanju. Vemo, da niti na eni niti na drugi strani ni kakšnih vojnih zločincev, ki bi jim bilo treba soditi. Bolj nas zanima konkretno ravnanje in resnična volja ter zavzetost za reševanje slovenstva. Nas nič ne obvezuje, da bi se opredeljevali za tiste, ki imajo takšen svetovni nazor kot mi, če pa se v trenutnih razmerjih obnašajo političantsko in nedovzetno, vsaj deklarirani odprtosti navkljub. In ravno zavoljo tega je treba reči, da so naše simpatije pač na strani tistega, ki je borbena zavzet za nacionalne interese, ki ga ne zanima ideološki boj. V tem primeru je to pač Naš tednik, če obračamo stvari tako ali pa tako.

Janez Mlakar

kotiček za obreko- vanje

Ker so se začele vse češče pojavljati nenavadne govornice v zvezi z medicinsko srednjo šolo v Murški Soboti in še posebej, ker so prihajale te govornice iz krogov od koder bi jih najmanj pričakovali, sem se odločil stvar raziskati in javnost primerno informirati. Kljub odločnemu zanikanju vodstva šole, da na šoli poučujejo verouk in da šola financirajo zdravstvene ustanove iz Avstrije, po telefonu, me je želja izvedeti čisto resnico in osnovo za govornice ter se pogovoriti z dijaki samimi, vodila v Murško Sobotu. Tako upam, da bo članek resnična slika dela in prizadevanj na šoli in da bo tudi tiste najbolj lahkoverne pripravil do tega, da se otresejo neumnih in nesmiselnih misli.

Misel sama, da bi na socialističnih šolah poučevali verouk, je dovolj nesmiselna, zato mislim, da niti ni potrebno naštevati vseh pozitivnih zakonitih določil, ki so na tem mestu dokaj jasna in nedvoumna. Glede na medsebojne odnose med ljudmi in na proces demokratizacije v naši socialistični družbi bi pomenilo vsako uvajanje verske vzgoje neko vrsto prisiljevanja, kar pa nikakor ni združljivo z našo družbeno stvarnostjo. Torej, so vse takšne in podobne lažne govornice reakcionarnega in razdiralnega značaja in imajo namen škodovati. Neinformiranost je tako enkrat služila kot sredstvo v rokah neodgovornih in zlonamernih ljudi pri napeljevanju vode na napačen mlin.

Da pa bodo stvari jasnejše bom na kratko obnovil, kar mi je v zvezi s tem povedala direktorica medicinske srednje šole v Murški Soboti, Vinčec Katarina.

Ze leta 1966 in 1967 so se začeli pogovori med Stajersko deželno vlado in graško bolnišnico na eni ter predstavniki občinske skupščine ter medicinske srednje šole v Murški Soboti na drugi strani. Tema razgovorov je bila predvsem sklenitev pogodbe o štipendiranju dijakov medicinske srednje šole. V zameno za finančno pomoč v času študija bi se dijaki po šolanju zaposlili v avstrijskih zdravstvenih domovih in predvsem v graški bolnišnici. Pogodbo so sestavili in v njej je bil točno določen tudi predmetnik, tako da ga je bil podpis pogodbe ne bi mogla spremeniti nobena stran. Po tej pogodbi bi dijaki pridobili samo nekaj ur nemščine na teden, kar pa bi financirali Avstrijci. Toda zaradi določenih okoliščin do podpisa te pogodbe ni prišlo.

Kljub temu, da do realizacije te pogodbe ni prišlo, pa se še vedno veliko, število maturantov medicinske srednje šole zaposli v tujini in to predvsem v Avstriji. Zato se tudi ne moremo čuditi večkratnim obiskom zdravstvenih delavcev iz graške in celovške bolnišnice v Murški Soboti, kar pa nedvomno samo pogloblja prijateljske stike med obema državama.

Vsi dijaki seveda niso v najbolj rožnatem finančnem položaju, toda kolikor se da, zamaši vrzeli republiška izobraževalna skupnost s svojimi štipendijami. Na žalost pa zdravstvene ustanove ne namenijo dovolj sredstev za štipendiranje mladih kadrov.

Tako je potekal pogovor z direktorico šole. Z dijaki pa sem se pogovoril vse kaj drugega.

KATEDRA: Ali ste že morda slišali govoriti, da na vaši šoli poučujejo verouk?

CVETKA: Slišala sem že. To je grda laž.

VIDA: Govorijo!

KATEDRA: Da postavim že tako rekoč tradicionalno vprašanje pri takšnih pogovorih, namreč kakšen je odnos na relaciji dijak—profesor.

CVETKA: Težko je kaj reči. Vse seveda ni tako, kot bi moralo biti. Imamo zelo dosti honorarcev, s katerimi le težko najdemo pravi kontakt.

VIDA: Nekatere vidimo tako malokrat, da skoraj ne moremo priti v konflikt z njimi.

KATEDRA: Kako je z dijaško samoupravo?

ANICA: V osnovnih celicah samoupravne organizacije, v razredni skupnosti razrešujemo probleme ponavadi na mladinskih urah. Toda zaradi bezanimanja dijakov je ponavadi težko.

VIDA: Tudi o samoupravljanju je težko govoriti. Mislim pa, da tu le opravimo nekaj in nekaj tudi že smo. Vedeti pa je treba, do kakše mere lahko gremo in v kakšna področja se lahko spuščamo.

CVETKA: Mladinske ure niso na urniku in jih skličemo, kadar se nam to zdi potrebno. Seveda teh ur tudi nihče ne financira in v tem je druga težava. Saj veste, če ni razrednika je težko kaj opraviti.

KATEDRA: Mnogo maturantov iz vaše šole se zaposli v tujini. Kaj mislite o tem?

CVETKA: Mislim, da bi lahko vse dobile zaposlitev doma. Toda vse si želijo čim več zaslužiti, in to jih vleče v tujino.

VIDA: Vse govori, da se bodo z leti vrnile. Toda leta minevajo, njih pa ni nazaj.

CORDANA: Včasih je tudi tako, da šole potem, ko se zaposlijo v tujini, zvedo, da bi tudi pri nas dobile zaposlitev.

KATEDRA: Prej ste omenjale predavanja. Ali imate večkrat predavanja in kdo jih vodi?

CVETKA: Predavajo nam razni predavatelji iz družbeno političnih organizacij, včasih pa predavanja pripravimo dijaki sami.

VIDA: Poleg že omenjenih predavanj v okviru marksističnega krožka nemalokrat prirejajo razgovore tudi drugi krožki predvsem pa OZN in RK.

CORDANA: Značilno za vsa ta predavanja in razgovore pa je to, da skoraj brez izjeme zahajajo na področje psihologije in filozofije. Smo namreč na medicinski šoli in o stvareh, ki zanimajo mlade v teh letih, izvemo v šoli.

KATEDRA: Ali vas tarejo kakšne posebne težave pri delu v mladinski organizaciji?

VIDA: Težav je vedno dovolj. Toda za zdaj se mi zdi, da je največja ovira za normalno delo v mladinski organizaciji veliko število vozačev, ki ne najdejo časa za izvenšolsko dejavnost.

ANICA: Tudi veliko drugih ne najde časa za aktivno izvenšolsko dejavnost.

CVETKA: Časa je res malo, toda nekaj bi si ga lahko odtrgal vsak.

CORDANA: Kljub napakam in težavam pa smo lahko zadovoljni, saj smo naredili v zadnjem letu vsaj po mojem mnenju korak naprej.

Tako sem se poslovlil s šole z vtisom o resnem delu mladinske organizacije in vseh dijakov na šoli. Kritično sprejemajo odločitve vodstva šole in prav tako kritično spremljajo delo mladinske organizacije. V njihovih odgovorih se zrcali določena razgledanost in družbenih vprašanjih in optimizem v nadaljnji razvoj mladinskega samoupravljanja in mladinske organizacije nasploh. Mislim, da so nam dijakinje same povedale dovolj o družbeni in ideološki vzgoji na njihovi šoli, saj se le-ta zrcali v večini odgovorov.

Na koncu bi zapisal samo še besede direktorice Vinčec Katarine: »Kdor je širil takšne govornice, je imel namen škodovati naši šoli. Takšne govornice so širili ljudje, ki jim ni prav, da je tudi v Murški Soboti medicinska srednja šola. Vse govornice so klevete in zlobna natolčevanja.«

Po tem pa se opravičeno lahko vprašamo, v čigavem interesu je, da se širijo takšne govornice in komu ni po godu, da je v Murški Soboti medicinska srednja šola. Ali pa je morda te govornice porodila človeška neumnost?

»Če bi lahko, bi vse obrekovalce in tiste, ki poslušajo obrekovanje, obesil: prve za jezik, druge za ušesa!«

(Plautus Titus Maccioius)

Tomaž Kšela

delaj in molči

Vajence so v predvojni Jugoslaviji brez milosti izkoriščali obrtniki, podjetja, delodajalci... Ali pa se zavedamo, da jih izkoriščajo tudi v povojni Jugoslaviji, ki si je vzela za idejno politično vodilo marksizem, leninizem in engelsizem? In da jih ne izkoriščajo zasebni obrtniki, temveč tudi družbena podjetja. Morda jih prvi izkoriščajo celo manj. Ni moj namen, najti rešitev tega problema. Želim le opozoriti tiste, ki so po svoji funkciji, dolžnosti ter osebni vesti in zavesti dolžni tej stvari izpodrezati korenine. Pogovarjal sem se z več kot tridesetimi dijaki

raznih mariborskih poklicnih šol, ki del šolanja opravijo pri praktičnem delu v delovnih organizacijah in pri zasebnikih. Pobudo sem dobil na nedavni specializirani konferenci o poklicnih šolah, kjer je bilo med drugim rečeno, da delovni teden dijakov, starih v glavnem od 15 do 18 let, ponekod traja tudi po 50 ur (seveda s poukom vred). Ustava pa pravi, da redni delovni čas zaposlenega ne sme presegati 42 ur. V pogovoru z dijaki pa sem ugotovil, da jih to ne teži najbolj, marveč odnos, ki ga ima delodajalec do njih.

Dijak šolskega centra za kovinarsko stroko v Mariboru je dejal: »Delam v podjetju (imena ne bom navajal, ker je problem treba reševati kompleksno, torej pri vzrokih takega stanja, ne pa po drobtinah v tej ali oni delovni organizaciji), kjer bi po vseh pravilih in zakonu moral opravljati tisto delo, ki sem ga sprejemal v šoli samo teoretično in ki bi ga naj opravljal, ko bom nastopil službo. Takega dela skoraj ne opravljam. V glavnem mi delovodja naloži vse kaj drugega. Tudi dela, ki so fizično zelo naporna, kot je na primer prenašanje težkih kovinskih blokov. V odmoru moram hoditi po malice, potem ko mi delovni čas poteče, pa moram še osnažiti in urediti delavnico.« Sicer pa je mnogo drugih izjavilo, da poleg dela, s katerim nimajo nič skupnega, morajo čistiti še delavnice, šivalnice, gostinske lokale, obrate itn.

»Če ugovarjamo, nam predpostavljeni po navadi zabrusi: 'Bodi tiho, mali! Kaj ti veš o življenju?', ali pa: 'Vrgel te bom na cesto, če se boš bunil'... in podobno.« »Če pa se pritožimo na šoli, nam tam le redko nudijo zaščito pri delodajalcu,« pravijo. Seveda moram pripomniti, da se niso vsi pritoževali in da ponekod ravnaajo z vajenci tako, kot je treba. Žal pa so takšna podjetja in obrtniki v manjšini. Prav iz tega lahko sklepamo: ljudje so v vseh podjetjih enaki. Ni ponekod boljših, ponekod slabših. Gre verjetno za boljše ali slabšo organizacijo, spoštovanje ali nespoštovanje predpisov, odločkov, zakonskih določil, etičnih norm... Predvsem pa za opravljanje inšpekcijskih služb. Le-te bi morale prve pokazati, ne v prvi vrsti na delovne organizacije, ki izkoriščajo vajence, marveč na vzroke in posledice izkoriščanja in drugih tovrstnih prestopkov najslabše vrste. Tako pridemo z organizacije inšpekcije na zakonska določila, republiško in zvezno skupščino in še više ter zopet nazaj na izigravanje zakonov in sličnega. Smo torej v začaranem krogu.

Kdo naj pritisne na alarmni gumb? Po mojem mnenju komunisti kot družbena avantgarda ter Socialistična zveza delovnega ljudstva. Kajti, problem je videti manj pomemben, kot v resnici je. Dijaki poklicnih šol so v glavnem iz delavskih družin, torej socialno slabše situiranih. Mnogi so tudi iz gospodarsko zaostalih predelov, poleg tega pa se v šolo ali na prakso vozijo.

B. Zavrnik

razpis kidričevih nagrad za leto 1970

Razpisujejo se te nagradne teme:

I. za študente PEDAGOŠKE AKADEMIJE v Mariboru

1. Racionalizacija pouka v posameznih razredih osnovne šole;
2. Vzgoja kolektivizma v osnovni šoli;
3. Analiza učnih priprav učiteljev osnovnih šol na razrednem ali predmetnem pouku, glede na nazornost;
4. Problemi poklicnega usmerjanja v osnovni šoli;
5. Najuspešnejši načini za motiviranje učencev na nižji stopnji osnovne šole v izobraževalno-vzgojnem procesu;
6. Oblikovanje svetovnega in življenjskega nazora bodočega pedagoga;
7. Birokratizem in samoupravljanje;
8. Današnji položaj (nacionalne) republike v SFRJ;
9. Sodelovanje študentov v upravljanju PA;
10. Položaj otrok iz nepopolnih družin v razrednem kolektivu;
11. Kako vpliva odhajanje staršev v tujino na otroke v družini in šoli;
12. Večer in Dialogi v skrbi za lepoto in enotnost slovenskega knjižnega jezika; (obdelava naj obsega vse 4 letnike Dialogov in 4 letnike Večera);
13. Jezikovna praksa in teorija v mariborskih tovarniških glasilih;
14. Proza dela Pavleta Zidarja;
15. Proza Nade Gaborovič;
16. Podlistek v Slovenskem narodu v letih 1868 do 1872;
17. Proza v mariborški Zori;
18. Ekologija rastlinskih asociacij na Pohorju;
19. Ekološki vplivi na planktonu;
20. Likovna dejavnost otrok v okviru celodnevnega bivanja v šoli;
21. Uporaba in vrednost glasbenega diktata v osnovni šoli;
22. Vzgojna vrednost narodne pesmi v osnovni šoli;
23. Glasbena Matica in njen pomen v razvoju glasbenega življenja v Mariboru;
24. Vloga telesne aktivnosti v sodobnem življenju;
25. Problem pouka telesne vzgoje na mariborskih osnovnih šolah;
26. Tema iz lokalne geografije;
27. Tema iz lokalne zgodovine.

II. za študente VIŠJE AGRONOMSKE ŠOLE v Mariboru:

1. Sestav strojnega parka za osnovno specializirano proizvodno enoto (pridelovanje kornice, krompirja, hmelja, krme v plantažnem sadonosniku, terasni vinogradi itd.);
2. Preusmeritev proizvodnega procesa na privatnih kmetijah glede na racionalno izkoriščanje strojnega parka;
Varianta: a) strojni park brez standardnega traktorja,
b) strojni park s standardnim traktorjem;
3. Jakost pojava koruzne večje na področju Dravskega in Ptujkega polja ter njena škodljivost;
4. Vpliv gostitelja na velikost osebikov sadne pršice;
5. Vpliv reliefa na formiranje tal, njihove lastnosti in način izrabe. Ugotovitve na osnovi opažanj v zahodnem delu Slovenskih goric;
6. Ugotavljanje rodnosti oces na rodnem lesu vinske trte in njihova moč brstenja za sorte Podravskega vinogradniškega rajona;
7. Vpliv redčenja plodov na kvaliteto in pridelek (jablane in breskve);
8. Preusmeritev kmetij v živinorejsko proizvodnjo.

III. za študente VIŠJE EKONOMSKO KOMERCIALNE ŠOLE v Mariboru:

1. Kritična ocena stroškovnega obračuna in obračuna po delovnih enotah v gospodarski praksi;
2. Vloga in pomen raziskave tržišča v našem gospodarstvu;
3. Avtomatizacija bančnega poslovanja;
4. Uporaba statističnih metod v analizi poslovanja podjetja (za konkretno podjetje);
5. Statistične metode v analizi izdelkov široke potrošnje (za konkretno skupino izdelkov);
6. Pomen turizma na določeni gospodarski regiji glede na komparativne prednosti Slovenije na področju turizma;
7. Ekonomska propaganda kot instrument za napredek prodaje;
8. Uporaba metode obračuna z variabilnimi stroški pri poslovnih odločitvah v praksi.

IV. za študente VIŠJE PRAVNE ŠOLE v Mariboru:

1. KP in študentovsko gibanje med vojnima v Mariboru;
2. Sodni procesi proti progresivnim gibanjem v Mariboru;
3. Zbori volivcev v našem volilnem sistemu;

4. Pravne oblike integracije v gospodarstvu;
5. Samoupravljanje delovnih skupnosti v upravnih organih;
6. Ustavnost in zakonitost določb o odškodninski odgovornosti v splošnih aktih delovnih organizacij;
7. Kaznivo dejanje nevestnega gospodarskega poslovanja (213. člen kazenskega zakonika) iz vidika teorije in prakse.

V. za študente VIŠJE STOMATOLOŠKE ŠOLE v Mariboru:

1. Patogeneza, klinična slika in zdravljenje alveolitis sicca;
2. Diagnostika začetnega kariesa;
3. Škodljivost polnilnih cementov na zobno pulpo;
4. Izgradnja zobnega kontakta pri zalivkah II. razreda;
5. Fiksno protetična sidra in njihov izbor pri načrtovanju mostičev;

VI. za študente VIŠJE TEHNIŠKE ŠOLE v Mariboru:

- A. Temi iz področja STROJNISTVA:
1. Izdelava ključa za klasificiranje obdelovancev;
 2. Izdelava topskih tehnoloških postopkov na osnovi klasifikacije obdelovancev.
- B. Temi iz področja ELEKTROTEHNIKE:
1. Logaritmični ojačevalnik z integriranimi vezji;
 2. Nizkofrekvenčni selektivni ojačevalnik z integriranimi vezji;
 3. Množilnik z integriranimi vezji za analogni računski stroj;
 4. Analogno-digitalni pretvornik z integriranimi vezji;
 5. Digitalno-analogni pretvornik z integriranimi vezji;
 6. Ojačevalnik za magnetni merilnik pretoka;
 7. Medfrekvenčni ojačevalnik z integriranimi vezji;
 8. RC-oscilator z integriranimi vezji;
 9. LC-oscilator z integriranimi vezji;
 10. Transistorizirani delilnik za analogni računski stroj.
- C. Temi iz področja GRADBENISTVA:
1. Projektiranje železobetonskega rezervoarja za razširjeni mariborski vodovod kapacitete 4000 m³ v sklopu generalnega načrta razširitve vodovoda;
 2. Izvedba za modularne globine 3,0 × 3,6 4,2 4,8 m stanovanjskih prostorov ekonomsko najugodnejših razpetin za naslednje sisteme stropov, ki se pri nas največ uporabljajo: masivna prostoležeča in kontinuirana plošča, Rapid strop, SAT strop, Monta strop, Super strop, Siporex strop in strop iz prednapetih opečnih betonskih plohov;
 3. Organizacija gradbene operative v severovzhodni Sloveniji. Analiza obstoječih kapacitet gradbenih podjetij, sorodnih gospodarskih organizacij in industrije gradbenega materiala, njihova dosedanja dejavnost in predlog za bodočo organizacijo;
 4. Podrobnejša obdelava obstoječih sanitarnih predpisov s hidrološkega vidika in izdelava ustreznega pregleda hidroloških metod za reševanje problemov v obliki, da bo uporabna v praksi;
 5. Ekonomska primerjava betonske in asfaltne izvedbe pri gradnji avtocest;
 6. Mariborska javni parki in parkovni gozdovi ter njihova perspektiva ob bodočem porastu mesta;
 7. Razvoj in pomen rekreacijskih površin na Pohorju za mesto Maribor;
 8. Mariborska pokopališča, dosedanja razvoj in perspektive v zvezi s porastom mesta;
 9. Vpliv raznih dodatkov za pospešeno vezanje in vodonepropustnost na trdnost betona;
 10. Ekonomska primerjava raznih sistemov montažnih in polmontažnih betonskih stropov pri raznih razpetinah.
- Č. Temi iz področja KEMIJE:
1. Pitne in odpadne vode;
 2. Organske sinteze;
 3. Industrijska peka kruha;
 4. Uporaba škroba oziroma njegovih derivatov v tekstilni oz. papirni industriji;
 5. Študij fluorjevih spojin;
 6. Študij interakcije raztaljenega stekla z materiali za konstrukcijo steklarskih orodij.
- D. Tema iz področja TEKSTILA:
1. Ugotovitev najprimernejše sestave škrobne mase in klimatskih pogojev v avtomatični tkalnici za osnove iz prej v sestavi 50 % bombaža in 50 % poliestra.

VII. za študente vseh visokošolskih zavodov v Mariboru:

1. PRISPEVEK ZKJ K MARKSISTIČNI TEORIJI IN PRAKSI

Kandidati lahko v okviru te nagradne teme izberejo temo iz ožjega področja filozofije, sociologije, zgodovine, prava, ekonomike, kulture, političnega ali gospodarskega sistema, mednarodnih odnosov in podobno.

VIII.

S Kidričevo nagrado so lahko nagrajena tudi izbrana seminarska in diplomatska dela, ki se odlikujejo po izvornosti in kvaliteti, če ustrezajo pogojem pravilnika sklada.

P O G O J I

Natančnejši pogoji za udeležbo na razpisu so razvidni iz pravilnika, ki je študentom na razpolago v tajništvu šol. Pojasnila v zvezi z razpisanimi temami dobijo študenti pri profesorjih.

Studentje, ki se želijo potegovati za nagrado, javijo pismeno tajniku šole, katero temo bodo obravnavali. Dela se predlagajo v dveh tipkanih izvodih uprave šole, ki jih predloži strokovnim ocenjevalcem v oceno.

Rok za predložitev del je 15. februar 1970.

N A G R A D E

Višina nagrad za razpisane teme znaša:

- nagrada 1. stopnje 1200 din
- nagrada 2. stopnje 850 din
- nagrada 3. stopnje 600 din

Upravni odbor sklada si pridržuje pravico, da višino nagrad glede na razpoložljiva sredstva tudi zviša. Nagrade za diplomatska in seminarska dela, ki se predlagajo izven razpisanih tem, se lahko znižajo do 20 %.

TAJNIK SKLADA:

Janko Kuster

PREDSEDNIK UO SKLADA:

doc. Tine Lah